

มาตรการความร่วมมือการบริหารราชการ แบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันภัยยาเสพติด กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

The Measure of Collaborative in Public Administration Participation For Drugs Prevention Case Study : Suratthani Province

ดร.อัศศกร ไชยพงษ์*

■ บทคัดย่อ

การศึกษามาตรการด้านความร่วมมือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันยาเสพติด กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ ศึกษาปัญหาและข้อขัดข้องในการใช้มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางสังคมในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยการแจ้งข้อมูลข่าวสารพื้นที่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสร้างมาตรการในการจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มากขึ้น การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาโดยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 2) กลุ่มผู้นำชุมชน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีศึกษาภาคสนาม โดยสอบถามกลุ่ม โดยประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2) กลุ่มอาสาสมัครเครือข่ายป้องกันยาเสพติด ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า มาตรการด้านความร่วมมือ

* อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, (Lecturer of Law, Suratthani Rajabhat University)

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกัน ยาเสพติด กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ แบบมีส่วนร่วมในระดับการปรึกษาหารือให้ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นในการ ป้องกันยาเสพติด การจัดตั้งคณะกรรมการ พิจารณาข้อมูลข่าวสารซึ่งประชาชนแจ้งเกี่ยวกับ ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อพิจารณา คัดกรองข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดว่า ถูกต้องหรือไม่ นับว่าเป็นสิ่งที่ดีในการป้องกันและ ปรามปรามยาเสพติดต้องดำเนินการบนพื้นฐาน ของหลักธรรมาภิบาลและความถูกต้องชอบธรรม การมอบเงินรางวัลให้ และการให้ความคุ้มครอง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้แจ้ง และครอบครัวเป็นการสนองและสร้างความ เชื่อมั่นให้แก่ผู้แจ้งข้อมูลในการให้ความร่วมมือ ในการแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายในปัจจุบันเหมาะสมในการให้ความ คุ้มครองให้สิทธิประโยชน์ในการแจ้งข้อมูล เกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงิน สิบบนและเงินรางวัลเกี่ยวกับคดียาเสพติดแล้ว พ.ศ. 2537 อาทิเช่น เงินสิบบนที่รัฐบาลจ่ายให้แก่ ผู้แจ้งความนำจับคดียาเสพติดเป็นต้น การมี กฎหมายเฉพาะในการให้ความคุ้มครองและ ให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับ ยาเสพติดเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองและเพิ่ม สิทธิประโยชน์ให้มากกว่าปัจจุบันก็จะเป็นการ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนร่วมมือในการบริหาร ราชการแบบมีส่วนร่วมป้องกันและปรามปราม ยาเสพติดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นการ สร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของผู้แจ้ง ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดด้วยการเพิ่มสิทธิประโยชน์

เพราะหากผู้แจ้งได้รับผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นด้านชีวิตหรือทรัพย์สินสิทธิประโยชน์ที่ ได้รับก็จะช่วยบรรเทาเยียวยาผลกระทบที่ผู้แจ้ง ข้อมูลได้รับอันเนื่องมาจากการแจ้งข้อมูลผู้กระทำ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การแจ้งข้อมูลข่าวสาร ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกับเจ้าหน้าที่ของ รัฐโดยแจ้งทางโทรศัพท์เป็นวิธีที่ผู้แจ้งเห็นว่า เหมาะสมที่สุด ปลอดภัย และประหยัดค่าใช้จ่าย ผู้แจ้งจะต้องมีความสัมพันธ์มาก่อนเพราะหาก แจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต่อ เจ้าหน้าที่ที่ตนเองไม่รู้จักไม่มีความสัมพันธ์กัน มาก่อนอาจเกิดความไม่ปลอดภัยแก่ผู้แจ้งข้อมูล และความลับอาจจะรั่วไหล หรือชื่อของผู้แจ้ง อาจถูกเปิดเผย ซึ่งอาจเกิดความไม่ปลอดภัยแก่ ผู้แจ้งได้ในภายหลังเนื่องจากประชาชนขาด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครอง พยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ส่วนการวิจัยเชิง ปริมาณจากผลการสอบถามได้ผลดังนี้ (1) ควรให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแบบ มีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสารร้อยละ 42.10 (2) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณา ข้อมูลข่าวสารซึ่งประชาชนแจ้งเกี่ยวกับผู้กระทำ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อพิจารณาคัดกรอง ข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อ พิจารณาตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้องหรือไม่ ร้อยละ 71.90 (3) ควรมอบรางวัลและการ ให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของผู้แจ้งและครอบครัว ร้อยละ 36.80 (4) กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเหมาะสมในการ ให้ความคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้ง ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 71.90 (5) ควรมีกฎหมายเฉพาะในการ ให้ความคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้ง

ผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพราะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนร่วมมือในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันยาเสพติดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 86.00 (6) ควรมีการเพิ่มสิทธิและผลประโยชน์ให้แก่ผู้แจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้นกว่าในปัจจุบันร้อยละ 84.20 (7) หากได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดผู้แจ้งจะดำเนินการแจ้งโดยวิธีทางโทรศัพท์ร้อยละ 100.00 (8) ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ ผู้แจ้งต้องมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ร้อยละ 51.60 (9) การมีความรู้เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ร้อยละ 48.40 (10) หากรัฐยืนยันว่า กรณีที่ผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รัฐจะให้ความคุ้มครองผู้แจ้งและครอบครัวให้ปลอดภัย ผู้แจ้งยินดีแจ้งข่าวทุกครั้งที่ยื่นร้อยละ 93.

คำสำคัญ : มาตรการด้านความร่วมมือ การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม การป้องกันยาเสพติด

■ ABSTRACT

The study of Measure in Collaborative Public Administration Participation for Drugs Prevention, Case Study : Suratthani Province. The purposes of this study aims to study the problems for using of legal measure and social measure for promoting the people's participation on drugs suppression and prevention by giving an information and Suratthani province and The Establishment of measure for pursuing the people in

Suratthani province to participate to inform an information for drugs suppression and prevention to be more than the past. The methods and techniques of this study are qualitative methodology and quantitative methodology. The qualitative methodology by employed by documentary research and interview to the respondents by consist of 2 groups as follows 1) The experts group 2) The leaders of community. For the quantitative methodology be employed the question nation to the respondent by consist of 2 groups as follows 1) The Drugs suppression and prevention officers 2) The Drugs Prevention Networking Volunteers. This study found out that The Measure of collaborative in public Administration Participation for Drugs Prevention, Case Study : Suratthani Province as follows : The people's participation in Public Administration Participation must be in consulting level by giving an information, facts and opinion for drugs prevention. The establishment of information consideration committee for consideration an information which the people give about Drugs Wrongdoer by review the right or wrong information which based on the Good Governace principle. A giving some money and protect a person who gives an information and family and making a confidence to a person who giving a will to a person who gives an information dealing with Drugs Wrongdoer i.e. Order of Prime Minister Office For Paying a bribe and award

in Drugs Case B.E.2537. The establishment of special law for protection and giving a who gives an information dealing with drugs more than the present and motivate the people to collaborative in public administration participation for drugs suppression and prevention in Suratthani Province and making the confidence to a person who gives an information dealing with drugs. An increasing the right and will to a person who gives an information the drugs wrongdoer more than the present is to be a measure to motivate and making a confidence to that person. If that person gets any impact the right and will which receive can remedy that person owning to give an information dealing with drugs. The giving an information dealing with drugs to officer by telephone is the most suitable, safety and economy. A person who gives an information must to have a relation with the officer before giving an information. Because if that person has not a relation, it may not be safe for that person. Also the secret information or name may be revealed which lead to be not safety later. Owning to the people are lacking of knowledge of witness in Criminal Case Protection Law B.E. 2546.

Keywords : The Measure of Collaborative Public Administration Participation for drugs drugs prevention

■ บทนำ

หลักการและเหตุผล

ระบบการปกครองการบริหารราชการแผ่นดิน ของประเทศไทยจะให้อำนาจตกอยู่ในมือของข้าราชการ โดยเป็นผู้ปฏิบัติงานในลักษณะการจัดการแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งมีกฎหมายรองรับสนับสนุน เช่น พระราชบัญญัติผู้มีระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ประกอบด้วยแนวการบริหารราชการของประเทศไทย ตั้งแต่โบราณก็ตกอยู่ในมือของข้าราชการเสียทั้งสิ้น จึงทำให้ประชาชนมีอุปสรรคขวางกั้นในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรบางฉบับจะบัญญัติไว้ก็ตามในด้านการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) รัฐได้มีนโยบายทางยุติธรรมในลักษณะ “การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ (Public Prosecution)” ซึ่งเป็นการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ ซึ่งถือว่าเมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น รัฐเป็นผู้เสียหาย เจ้าพนักงานของรัฐเท่านั้นจะมีอำนาจดำเนินคดีอาญา เช่นกัน ในด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา ก็จะตกเป็นภาระหน้าที่ของรัฐ โดยหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ป่าไม้ หรือเจ้าพนักงานปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ โดยที่ประชาชนมีอำนาจในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 17 ได้กำหนดว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาได้ ดังนั้นหากวิเคราะห์ แล้วจะเห็น

ได้ว่าถึงแม้ผลของการกระทำผิดทางอาญาจะมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนมากนักน้อยเพียงใด ประชาชนก็ต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ของรัฐในการสืบสวนและป้องกันปราบปรามผู้กระทำผิดอาญานั้นการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็เช่นเดียวกันย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสงบสุขของประชาชนไม่ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือกระทำผิด หรือในฐานะประชาชน ซึ่งความผิดลักษณะนี้ ถือได้ว่ารัฐเป็นผู้เสียหายเท่านั้น ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง คือ เจ้าพนักงานตำรวจเจ้าหน้าที่ปกครองและเจ้าหน้าที่การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายในการป้องกัน และปราบปรามการทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ เช่นการตรวจจับ การดักฟังโทรศัพท์ การตรวจเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามการทำความผิดในลักษณะดังกล่าว เป็นการกระทำโดยเป็นความลับ และเป็นการกระทำในรูปแบบของสมาคมหรืออาจเป็นในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม ดังนั้นแม้รัฐจะมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีบุคลากรที่มีความสามารถเพียงใด รัฐก็ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นไปได้ เพราะเหตุว่าเมื่อมีการทำความผิดในลักษณะนี้เป็นความลับจึงยากที่รัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะทราบความเคลื่อนไหวของผู้กระทำความผิดดังนั้นประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนย่อมทราบความเคลื่อนไหวในการทำความผิดไม่มากนักน้อย การที่ประชาชนจะเกิดจิตสำนึกกว่าความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นภัยต่อประชาชน และให้ถือเป็นภาระหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปราม โดยกระทำใน

ลักษณะของการให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐอันเป็นการช่วยเหลือทางราชการจึงเป็นวิธีการที่ดีและประหยัดที่สุด แต่ประชาชนผู้ให้ข้อมูล จะให้ความมั่นใจในความปลอดภัยของตนและครอบครัว เมื่อตนได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดบังคับให้ประชาชนต้องให้ข้อมูลข่าวสารต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐดังนั้นประชาชนจึงสามารถเลือกประโยชน์สูงสุดอันพึงได้รับจากปฏิบัติกล่าวคือ หากเขาเลือกที่จะให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เขาจะต้องได้รับการปฏิบัติที่ดีจากรัฐ ในการปกป้องคุ้มครองเขาและครอบครัวให้พ้นจากภัยอันตราย ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐประสงค์เพียงแคได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำผิด แต่มิได้มีอรรถประโยชน์ที่ประชาชนต้องการประชาชนก็เลยเพิกเฉยในการให้ข้อมูลข่าวสาร ด้วยเหตุว่าไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับใดบังคับให้ประชาชนต้องกระทำเช่นนั้น จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ตอนบนมีประชากรจำนวนมากมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอื่น ๆ หลายจังหวัดจึงเป็นเส้นทางสะดวกในการติดต่อ ซึ่งในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสถิติการจับกุมคดีเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่องและใน พ.ศ. 2553 พบว่ามีสถิติการจับกุมคดียาเสพติดจำนวนทั้งสิ้น 4,503 คดี ผู้ต้องหาจำนวนทั้งสิ้น 5,268 คน ปีพ.ศ. 2554 พบว่ามีสถิติการจับกุมคดียาเสพติดจำนวนทั้งสิ้น 6,814 คดี ผู้ต้องหาจำนวนทั้งสิ้น 7,995 คน และในปี พ.ศ. 2555 พบว่ามีสถิติการจับกุมคดียาเสพติดจำนวนทั้งสิ้น 6,845 คดี ผู้ต้องหาจำนวนทั้งสิ้น 7,715 คน ดังนั้นจากสถิติการจับกุมในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนมาก ซึ่งประชาชนผู้รู้เห็นการทำความผิด

ส่วนใหญ่ไม่แจ้งข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้วยเหตุว่าประชาชนไม่มีหน้าที่เช่นนั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงมาตรการด้านความร่วมมือในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อขัดข้องในการใช้มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางสังคมในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยการแจ้งข้อมูล ข่าวสารในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. เพื่อสร้างมาตรการในการจงใจให้ประชาชนในพื้นที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มากขึ้น

■ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อแสวงหา มาตรการด้านความร่วมมือจากภาคประชาชน ในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และสร้าง มาตรการจงใจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

■ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้ดำเนินการวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการ ดำเนินงานการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน

1. จัดเตรียมโครงการ โดยได้ศึกษา

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาจากแหล่ง ต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ห้องสมุดแห่งชาติ สภาวิจัย แห่งชาติ และจากระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งอยู่ใน รูปของสรรพเอกสาร ได้แก่บทความในวารสาร ตำรา และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

2. การดำเนินการวิจัยโดยได้เก็บรวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูลจากสรรพเอกสารและเริ่ม ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมซึ่งได้จากเชิง ปริมาณและคุณภาพมาทำการตรวจสอบความ ถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์

3. รายงานผลการวิจัย ประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรในการศึกษา วิจัยครั้งนี้ 4 กลุ่มดังนี้ 1. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 2. ผู้นำ ชุมชน 3. เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด 4. อาสาสมัครเครือข่าย โดยผู้วิจัยใช้ วิธีสุ่มตัวอย่างจากประชากร เพื่อใช้เป็นตัวแทน ของการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการกำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งต้องคำนึงถึงหลักความเป็น ตัวแทนของประชากร ถ้าการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method) แบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างที่แต่ละ หน่วยจากประชากรโอกาสถูกสุ่มมีไม่เท่ากัน โดยใช้เทคนิค การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposing sampling)

■ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่ง ออกเป็น 2 ฉบับดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2. แบบสอบถามสำหรับอาสาสมัครเครือข่ายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

■ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา โดยคำนึงถึงกรอบแนวคิดและสมมุติฐานของการศึกษา

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการหาความถี่ร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

■ ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่ามาตรการด้านความร่วมมือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันยาเสพติด กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปรากฏว่า ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับการปรึกษาหารือให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นและต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประชาชน แจ้งเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อพิจารณาคัดกรองข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะว่าการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดมีทั้งข้อมูลที่เป็นจริงและข้อมูลที่เป็นเท็จจึงต้องมีการพิสูจน์ทราบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่เพื่อความถูกต้อง โปร่งใสและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล อีกทั้ง

ในการปฏิบัติต่อผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นั้นควรให้ความสำคัญคุ้มครอง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้แจ้งและครอบครัวเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดซึ่งกฎหมายในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้วในการให้ความสำคัญคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย อีกทั้งควรมีกฎหมายเฉพาะเพื่อเป็นการคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะจะทำให้ผู้ให้ข้อมูล กล้าเปิดเผยข้อมูลและมีจำนวนมากขึ้น และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ในฐานะประชาชนกรณีได้รับผลกระทบเนื่องจากการแจ้งข้อมูลข่าวสารผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและในการแสวงหาความร่วมมือ ควรมีหลากหลายวิธี เช่น ตั้งชื่อใหม่ว่า เครือข่ายป้องกันลูกหลานด้วยการสร้างจิตสำนึกให้เครือข่ายอาสา เห็นว่าเป็นการป้องกันลูกหลานของเขาให้ห่างไกลยาเสพติด รัฐควรเข้ามามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ให้ความสำคัญคุ้มครองความปลอดภัย ให้เงินเป็นรางวัลตอบแทน การสร้างความมั่นใจในความปลอดภัย ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รัฐต้องให้ความสำคัญคุ้มครองและต้องปกปิดการให้ข้อมูลยาเสพติดเป็นเรื่องลับและรัฐต้องคอยตอบแทนผู้แจ้งข้อมูลผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ด้วยการจัดสรรเงินเบี้ยเลี้ยงให้ผู้แจ้ง เพื่อจูงใจให้ประชาชนที่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น ส่วนวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสารผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ดำเนินการแจ้งโดยโทรศัพท์ และแจ้งด้วยตนเองและแจ้งทางอีเมล อีกทั้งจะต้องมีความ

สัมพันธ์ต่อเจ้าหน้าที่ กรณีแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิด ถ้าเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์รู้จักกับเจ้าหน้าที่มาก่อนและในด้านความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานนั้น ค่อนข้างต้องมีความรู้และในการแจ้งข้อมูลข่าวสารทางรัฐยืนยันว่าการแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รัฐจะต้องปกป้องคุ้มครองผู้แจ้ง และครอบครัวให้ปลอดภัย และจะปกปิดข้อมูลไว้เป็นความลับ ทั้งนี้ไม่ว่าจะจับกุมผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ ผู้แจ้งมีความยินดีแจ้งข่าวทุกครั้งที่เราพบข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณปรากฏผล ว่า ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 42.10 และควรจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาข้อมูลข่าวสารซึ่งประชาชนแจ้งเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อพิจารณาคัดกรองข้อมูล ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อตรวจสอบข้อมูลถูกต้องหรือไม่ ร้อยละ 71.90 อีกทั้งควรมอบรางวัลและให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้แจ้งและครอบครัว ร้อยละ 36.80 และกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมในการให้ความคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดร้อยละ 71.90 อีกทั้งควรมีกฎหมายเฉพาะในการให้ความคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนร่วมมือในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติ งานของผู้แจ้งเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 86.00 และควรมีการเพิ่มสิทธิประโยชน์

และประโยชน์ให้แก่ผู้แจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่าปัจจุบัน ร้อยละ 84.20 วิธีการแจ้งข้อมูลข่าว หากได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด จะเป็นการแจ้งโดยวิธีทางโทรศัพท์ ร้อยละ 100.00 และในด้านความสัมพันธ์ต่อเจ้าหน้าที่ เห็นว่าจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์มากกว่า ร้อยละ 51.60 ด้านความรู้เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 มีความรู้ร้อยละ 48.40 อีกทั้งหากรัฐยืนยันว่า กรณีที่ผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลก็กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รัฐจะปกป้องคุ้มครอง ผู้แจ้งและครอบครัวให้ปลอดภัย และจะปกปิดข้อมูลไว้เป็นความลับ ทั้งนี้ไม่ว่าจะสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ยังยินดีแจ้งทุกครั้งที่เราพบ ร้อยละ 93.50

■ สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยพบว่ามาตรการด้านความร่วมมือ การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันยาเสพติดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะบรรลุผลได้นั้นนับว่าเป็นข้อค้นพบที่สำคัญยิ่งที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า

1. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นและประเด็นที่

ประชาชนห่วงใยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงานและประกอบการตัดสินใจ โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมในระดับนี้ทำได้โดยการสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การเสวนากลุ่ม

2. การจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประชาชนแจ้งเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อพิจารณาคัดกรองข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อพิจารณาคัดกรอง ข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เช่น หลักความโปร่งใส คือ กระบวนการพิจารณาข้อมูลของสารเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจะต้องตรงไปตรงมา ซึ่งกระบวนการที่เปิดเผย สามารถชี้แจงข้อสงสัยได้ ตรวจสอบได้ อีกทั้งเป็นหลักการมีส่วนร่วม กล่าวคือให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสร่วมรับรู้ เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และเป็นไปตามหลักนิติธรรมและหลักความเสมอภาค

3. ในการปฏิบัติต่อผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดยาเสพติดควรมอบเงินรางวัลและการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้แจ้งและครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎี ของมาสโลว์ (Maslow's Peneral Theory of human motivation) ซึ่งเชื่อว่าองค์กรจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือของคนในองค์กรและการให้ความร่วมมือร่วมใจของคนในองค์กรในการทำงานนั้น เมื่อผู้มีอำนาจในองค์กรเข้าใจความต้องการของมนุษย์และเลือกใช้วิธีการจูงใจ ซึ่งความต้องการของมนุษย์มาสโลว์ได้แบ่งความต้องการ

ของมนุษย์ไว้ 5 ขั้นตอนคือ (1) ความต้องการทางร่างกาย (2) ความมั่นคงและปลอดภัยและความมีเสถียรภาพในชีวิต (3) ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น (4) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและการยกย่องนับถือทางสังคม (5) ความสำเร็จสมหวังในชีวิต การที่รัฐมอบเงินรางวัลให้แก่ผู้แจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ผู้แจ้งข้อมูลผู้กระทำความผิดยาเสพติดเป็นการตอบสนองและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้แจ้งข้อมูล

4. กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเหมาะสมแล้วในด้านให้ความคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด อาทิเช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. 2537 อาทิเช่นเงินสิน ซึ่งเงินที่ได้จ่ายให้กับผู้แจ้งเกี่ยวกับยาเสพติด

5. ควรมีการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้แจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้มากกว่าในปัจจุบัน ซึ่งการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้แจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มาตรการจูงใจ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้แจ้งข้อมูล เพราะหากผู้แจ้งข้อมูลได้รับผลกระทบอย่างหนึ่งอย่างใดอาจเป็นด้านชีวิตหรือทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ก็จะได้รับการช่วยบรรเทาเยียวยาผลกระทบที่ผู้แจ้งข้อมูลอาจได้รับได้เนื่องจากการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด

6. การแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดยาเสพติดวิธีการที่ดี ควรแจ้งทางโทรศัพท์ จะเป็นวิธีการที่เหมาะสม ปลอดภัย และประหยัดต่อค่าใช้จ่าย

7. การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด ยาเสพติดจะต้องมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่มาก่อน เพราะหากไม่รู้จัก ไม่มีความสัมพันธ์มาก่อนอาจเกิดความไม่ปลอดภัยต่อผู้แจ้งข้อมูล และความลับอาจรั่วไหลได้ หรือชื่อของผู้แจ้งข้อมูลอาจจะถูกเปิดเผยได้ ซึ่งอาจจะไม่ปลอดภัยกับผู้แจ้งข้อมูลข่าวเกี่ยวกับยาเสพติด

8. ด้านความรู้เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญาพ.ศ. 2546 ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ดังนั้นรัฐจะต้องส่งเสริมให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้ประชาชน เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและครอบครัว กล่าวคือรัฐต้องส่งเสริมให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพยาน 2546 ให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้น เพราะจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

9. การแจ้งข้อมูลข่าวสารทุกครั้ง หากยืนยันว่าจะให้ความปลอดภัยปกป้องคุ้มครอง และปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการแจ้งให้เป็นความลับ ประชาชนจะให้ความร่วมมือทุกครั้ง ทั้งนี้ มาจากสาเหตุที่ประชาชนมีจิตสำนึกสาธารณะ และมีจิตอาสา โดยประชาชนไม่ประสงค์ที่จะให้ชุมชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

■ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องมาตรการด้านความร่วมมือในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันยาเสพติดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยเห็นว่า

(1) รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายในการ

ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติโดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือในการให้ประชาชนแจ้งข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมตลอดถึงให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นอิสระและเป็นระบบ ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐควรจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(2) รัฐควรจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาข้อมูลข่าวสารซึ่งประชาชนได้แจ้งเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อพิจารณาคัดกรองข้อมูลทั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาคัดกรองข้อมูลอาจคัดเลือกมาผู้มาชุมชน ส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยด้านความร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันยาเสพติดในจังหวัดอื่นๆ และควรบรรจุความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งพิษภัยต่อร่างกาย สังคม และประเทศชาติ และบทลงโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาทุกระดับ และควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนในการแก้ปัญหาเสพติดในเชิงลึก เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันดียิ่งในการแก้ปัญหาเสพติดต่อไป

■ เอกสารอ้างอิง

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, และคณะ. (2549). รายงานการวิจัยเรื่องยุทธธรรมชุมชน: การเปิดพื้นที่ของชุมชนในการอำนวยความสะดวกยุทธธรรม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (อัคราณา).

ชัยพร พานิชอัตรา. (2543). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในชนบทต่อการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กรณีศึกษาหมู่บ้านหลัก ตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล.

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2547). **หลักรัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิดและทฤษฎี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาคนดี.

ศักดิ์ดา ทองพิทักษ์. (2544). **การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: กรุงเทพฯ.

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2548). **การบริหารบุคคลภาครัฐไทย : กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุดทอง จำกัด.

Harrison, (1995). **The Community Police Advisory Boards at the Los Angeles Police Department. A Model for Citizen Participation**. Los Angeles, CA : Doctoral Dissertation (USC)

Levin, Marc, (2006). **Laying the Foundation for Better Probation**. Policy Perspective. Texas Policy Foundation, June 2006.

Raffel William E. (2001). **Citizen Police Academics: A Communication and sociological perspective**. Incorporating Police Studies & American Journal of Police. Publications by Emerald Group Publishing Limited.

White, Stanley Ronald. (1996). **The Role of Volunteer Organizations in Community Policing. A Case Study of Tempe, Arizona (Citizen Participation)**.

ฐานข้อมูลออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. [ออนไลน์]. (2556). **การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม**. เข้าถึงได้จาก : (http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=28&content_id=156).

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. [ออนไลน์]. (2556). **รายงานผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ประจำปี 2555**. เข้าถึงได้จาก : information.oncb.go.th/news2013/aug/Report_LEB_2555.pdf

หนังสือสุราษฎร์ธานี 2556. [ออนไลน์]. **บรรยายสรุปจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2556**. เข้าถึงได้จาก : 103.28.101/briefprovince/filedoc/84000000.pdf. suratnews. [ออนไลน์]. (2556).

สถิติการจับกุมคดียาเสพติด พ.ศ. 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.suratnews.com/news/view.php?article-id=4865>.

